

Bilag 1 – Kravspesifikasjon

1 Innledning

På europeisk plan er det innført krav om miljøvennlig utforming (økodesign) og obligatorisk energimerking av en rekke energirelaterte produkter. I de kommende årene vil det innføres tilsvarende krav til ytterligere produkter. De aktuelle EU-direktivene er tatt inn i EØS-avtalen og gjelder/vil komme til å gjelde i Norge¹.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fører tilsyn med at kravene overholdes for de produkter som er omfattet av ordningene. Tilsynet innebærer ikke forhåndsgodkjenning, men er basert på stikkprøver. Tilsynet utføres blant annet ved kontroll av dokumenter, samt laboratoriemålinger av produktet, for å sjekke om produktene overholder de fastsatte krav. Målinger gjennomføres for et forholdsvis begrenset antall produkter som velges ut etter bestemte kriterier. De utlyste laboratoriemålingene inngår som et viktig element i NVEs tilsyn.

2 Krav til produktene som omfattes

Produsent, dennes representant, importør og leverandør (heretter samlet benevnt som produsent/importør) av produktene skal overholde:

- Økodesignforskriften², som er hjemlet i Produktkontrollloven³.
- Energimerkeforskriften for produkter⁴, som er hjemlet i Lov om merking av forbruksvarer⁵.

Direktivene fungerer som ramedirektiver og kravene til selve produktene er fastsatt i egne forordninger. Så langt er kravene i hovedsak knyttet til energieffektiviteten til produktene i bruksfasen, men for enkelte produkter er det også krav til utslipp eller forbruk av andre ressurser i bruksfasen.

Fra EUs side utarbeides stadig nye forordninger slik at direktivene omfatter flere produkter. I tillegg vil forordningene som allerede er vedtatt kunne bli revidert for å bli oppdatert til aktuelt teknologisk nivå.

Aktuelle forordninger som inngår i denne forespørselen er listet opp i bilag 5.

3 Forespørselens innhold

Forespørselen omfatter testing (kontrollmålinger) av alle produktgrupper som til nå er omfattet av økodesign og energimerking. I prinsippet blir både energibrukende og energirelaterte produkter omfattet av direktivene. Blant energibrukende produkter er det flere energibærere representert; både elektrisitet, biobrensel, gass og olje. Energirelaterte produkter vil bli mer aktuelt senere, og her forventes produkter som vinduer, isolasjonsmaterialer og dusjhoder.

¹ *EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2010/30/EF av 19. mai 2010 om merking av og standardiserte vareopplysninger på energirelaterte produkt, som viser forbruket deira av energi og andre ressurser vil gjennomføres i Norge når Island løfter sin reservasjon mot direktivet.*

² *FOR 2011-02-23 nr 190: Forskrift om miljøvennlig utforming av energirelaterte produkter (økodesignforskriften)*

³ *LOV 1976-06-11 nr 79: Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)*

⁴ Se note 1.

⁵ *LOV 1981-12-18 nr 90: Lov om merking av forbruksvarer m.v.*

Forespørselen deles ikke opp i flere kontrakter og innebærer derfor at tilbyder må kunne levere aktuelle tjenester på alle de aktuelle produkttypene, enten hos seg selv eller hos underleverandør.

Forespørselen innebærer et prisskjema som skal fylles ut av tilbudsgiver. Oppdragsgiver har delt inn leveransen etter hva oppdragsgiver tror er hensiktsmessig undergrupper, i hovedsak etter aktuelle produktspesifikke forordninger. Tilbudsgiver skal gi pris på alle oppgitte felter i skjemaet. Pris skal være totalpris ekskludert mva for hele testprosedyren, samt for både økodesign og energimerking samlet når det foreligger forordninger under begge direktiver. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til gjennom dialog med leverandør å bestille kun deler av innholdet i en av enhetsprisene, eksempelvis hvis en forordning definerer mange ulike funksjonskrav til en produkttype og det synes formålstjenlig kun å kontrollmåle enkelte av disse.

Oppdragsgiver garanterer ikke et minstekjøp av tjenester, men det understrekes at en har til hensikt å bestille arbeid i henhold til estimat

Arbeidsspråket for dialogen mellom oppdragsgiver og leverandør og eventuelt mellom leverandør og produsenter/importører i Norge skal være dansk/norsk/svensk.

4 Hovedoppgaver (enhetspriser)

Oppdraget er hovedsakelig delt inn i enhetspriser basert på de ulike produkttypene som omfattes av regelverket. I tillegg kan det være behov for timebasert arbeid ved oppgaver som ikke er planlagt under enhetsprisene. Under enhetsprisene inngår hele prosessen fra mottak av produktprøven på adresse i Norge (Stor-Oslo) til levering av testrapport og avhending av produktprøven.

NVE vil lage årsplaner for tilsynsaktiviteten basert på budsjett og kapasitet. Koordinering med leverandør for når det er tilgjengelig kapasitet på laboratorium er nødvendig. Årsplanene vil være retningsledende, men ikke bindende, for aktivitetsnivået og hvilke produkter som skal testes.

Endelige bestillinger skal foretas skriftlig og inneholde følgende opplysninger fylt ut av oppdragsgiver:

- Nummer og navn fra prisskjema på produkttypen som skal testes.
- Dato og eventuelt referansenummer for bestillingen.
- Navn på oppdragsgivers kontaktperson.
- Opplysninger om fakturering (inkl kontostreng).
- Beskrivelse av bestilling:
 - o Navn på produkt(ene), eventuelt med serienummer.
 - o Antall produkter og tester.
 - o Hvilke regler, eller deler av disse, som skal kontrolleres mot.
- Eventuelle oppgaver utover det som inngår i enhetsprisen (omfang skal avklares).
- Tidsplan for testing og rapportering (avklares før bestilling).
- Pris i henhold til prisskjema og eventuelt korrigeringer (avklares før bestilling).
- Mottakssted for produktene.

Leverandør skal delta på et årlig planleggingsmøte i NVEs lokaler. På disse møtene diskuteres kommende års aktivitet og eventuelt andre relevante temaer. Denne aktiviteten inngår i administrasjon (egen rad) i prisskjemaet og leverandørs kostnader med deltakelse eller reise skal ikke faktureres utover dette.

5 Testprosess

5.1 Forberedelse og mottak av produkter

Det er leverandørs ansvar å kjenne til de prosedyrer og standarder som gjelder for å utføre korrekte kontrollmålinger. Leverandøren plikter å gå i gang med kontrollmålingene i henhold til de enkelte bestillinger som gjøres.

Leverandør skal ha en **mottaksadresse** i Stor-Oslo der produkt eksempeler leveres til oppsamling. Oppdragsgiver sørger for at produkt eksemplarene leveres på denne adressen. Leverandør må selv dekke eventuelle kostnader med denne mottaksadressen og eventuelle kostnader for transport fra mottaksadresse til laboratorium. Leverandør velger selv om de vil prise inn denne tjenesten i administrasjon (egen rad) i prisskjemaet eller i enhetsprisene for laboratorietesting av produktet.

5.2 Innhenting av produktinformasjon

Så snart leverandør får opplysninger om hvilke konkrete produktmodeller som skal kontrollmåles skal leverandør innhente teknisk dokumentasjonsmateriale⁶ om produktet fra produsent eller dennes representant. Hvis slik dokumentasjon uteblir etter purringer skal NVE ta over innhenting av dokumentasjon. Leverandør skal i slike tilfeller levere opplysninger om henvendelsene som er gjort.

5.3 Kontrollmåling (laboratorietesting)

Alle målinger skal gjennomføres etter målemetoder og prosedyrer som gjør det mulig for oppdragsgiver å benytte resultatene i markedstilsyn av energimerking og økodesign. Leverandør skal derfor foreta kontrollmålinger i henhold til de aktuelle forordninger og gjeldende standarder. Aktuelle forordninger er listet opp i bilag 5.

5.4 Evaluering av produktmodellen

Leverandør skal evaluere resultatene fra kontrollmålingen både:

- Mot kravene og toleransene gitt i de aktuelle forordninger.
- Mot den innhentede tekniske dokumentasjonen.

Leverandør skal gjennom dialog med produsent/importør gjøre avklaringer etter behov hvis det er uklarheter knyttet til produktet/testingen.

5.5 Rapportering av testresultater

Leveransen til oppdragsgiver skal bestå av en oversiktsrapport og separate testrapporter for hver produktmodell som testes. Rapportene skal utarbeides på engelsk..

Oversiktsrapporten skal på tabellform fremstille, for alle modellene som ble kontrollmålt, de viktigste dataene om produktet og resultatene fra testene, samt konklusjonen på evaluerte kriterier. Videre skal den inneholde eventuelle andre relevante forhold eller observasjoner knyttet til testene. Dette kan dreie seg

⁶ For energimerking er det bl.a datablad og teknisk dokumentasjon, for økodesign er det bl.a samsvarserklæring og samsvarsvurdering.

om årsaker til manglende overholdelse av krav (særlig hvis det er generelle tendenser), herunder problemer med gjennomføring av testene, problemer med teststandardene eller lignende. Dersom aktuelt, vil NVE kunne benytte de høstede erfaringene som tilbakemeldinger til Kommisjonen i forbindelse med senere revisjoner av forordninger/standarder.

Det skal utarbeides en separat testrapport på engelsk for hver produktmodell som kontrollmåles. Testrapporten vil bli distribuert til produsent/importør for det aktuelle produktet. Oppdragsgiver samarbeider tett med andre tilsynsmyndigheter i Norden og Europa og testrapportene vil således deles med andre lands tilsynsmyndigheter så vel som andre norske tilsynsmyndigheter.

Testrapporten skal beskrive de gjennomførte målingene, anvendte metoder, prosedyrer og målebetingelser samt andre relevante forhold. Rapporten skal som minimum inneholde:

- Produktopplysninger som identifiserer produsent, modell, serienr, batchnr etc.
- Bilder av produktmodellen.
- En oversiktlig oppstilling av målte verdier og resultater. Hvis det måles på flere eksemplarer skal resultater fra alle eksemplarer av produktmodellen tas med.
- Det skal gå klart frem om produktmodellen overholder eller ikke overholder kravene som er stilt opp i de aktuelle forordninger.
- I tilfeller der målingene kontrollerer energimerket skal rapporten angi hvilken energiklasse de målte verdiene tilsvarer.
- Både tillatte toleranser og målte avvik fra denne skal fremgå.
- Det skal være enkelt å identifisere i rapporten modellens prestasjoner i forhold til kravene som skal oppfylles.
- Rapporten skal inneholde et kort avsnitt med testens konklusjoner, skrevet i et lett forståelig (ikke-teknisk) språk.

Oppdragsgiver har til hensikt å bekjentgjøre hovedresultatene fra laborietester fordi dette er nyttig informasjon for forbrukerne og oppdragende overfor produsenter/importører.

5.6 Avslutning testprosess og avhending produkter

Leverandør skal lagre data fra testingen i minst to år.

Testprosessen er ferdig når oppdragsgiver godkjenner de leverte rapporter. Når dette er gjort skal leverandøren kontakte produsenten/importøren og informere om hvor og når de testede produkt eksempellene kan hentes. I tilfeller der produkt eksempellene ikke er hentet innen den avtalte frist skal leverandør sørge for en miljøvennlig og forsvarlig avhending av produktene.

6 Tilleggsoppgaver (timebasert)

I tillegg til testprosessene som beskrevet ovenfor skal leverandør kunne bistå med annen rådgivning i tilknytning til dokumentkontroll, laborietester og resultater fra kontrollmålinger, samt generelle spørsmål om målinger og målestandarder for produktene som inngår i forespørselen. Tilleggsoppgaver skal bestilles konkret og skriftlig av oppdragsgiver.

Tilleggsoppgaver kan omfatte:

- Innhenting og kontroll av dokumentasjon ("screening" av en produktgruppe)
- Bistand i forbindelse med offentliggjøring og oppfølging av måleresultatene.

- Utarbeide korte notater (norsk eller engelsk) om mangler ved målestandarder og metoder hvis en måleserie har påvist slike mangler. Om mulig skal notat inneholde forslag som kan bidra til å redusere eller rette opp disse manglene.
- Besvarelse av generelle spørsmål fra produsenter/importører.
- Generell rådgivning om målestandarder og metoder.
- Bistand ved utarbeidelse av årsplaner.
- Bistand ved utvelgelse av produktmodeller til testing.

I tilfeller der produktet som kontrollmåles ikke overholder kravene vil det være særlig behov for bistand fra leverandør. I slike tilfeller kan det typisk være behov for avklaringer av tekniske problemstillinger, utførte tester etc. Ofte vil et neste steg være en 3-apparatstest av samme produktmodell for endelig avgjørelse om produktet overholder kravene eller ikke.

7 Klager på kontrollmålinger

Hvis en produsent/importør klager til oppdragsgiver på gjennomføringen av utført kontrollmåling eller testrapport vil oppdragsgiver henvise klagen til laboratoriet som har utført kontrollmålingen. Laboratoriet har ansvar for å behandle/besvare klagen. Tidsbruk til behandling av klager kan ikke belastes oppdragsgiver. Eventuelle økonomiske krav fra produsent/importør vil også oppdragsgiver henvise til leverandør.

8 Krav til laboratoriet

De målelaboratorier leverandør og eventuelle underleverandører benytter skal være i stand til å gjennomføre nøyaktige målinger av høy kvalitet. Kvalitetsnivået skal være tilstrekkelig til at resultatene kan anerkjennes av produsenter/importører, bransjeorganisasjoner, kontrollmyndigheter i andre land i Europa, EU-kommisjonen osv. Det er derfor et minimumskrav at de målelaboratorier leverandør og eventuelle underleverandører benytter skal være akkreditert av et akkrediteringsorgan som følger og deltar i de multilaterale avtalene om gjensidig godkjenning etablert i European Accreditation (EA). Laboratoriene skal til enhver tid være akkreditert i henhold til ISO/IEC 17025.

Laboratoriene skal opprettholde akkrediteringen for ISO/IEC 17025 i hele kontraktens løpetid. Ved endringer i akkrediteringen skal oppdragsgiver informeres straks. Manglende akkreditering anses som brudd på kontraktsvilkårene og berettiger oppsigelse av kontrakten.

Laboratoriene skal til enhver tid kunne gjennomføre kontrollmålinger etter de gjeldende test- og målestandarder og hvis sådanne ikke finnes; etter de nyeste alminnelig anerkjente målemetode for det gjeldende produkt.

Laboratoriene skal fortløpende holde seg oppdatert med utviklingen innen standardiseringsområdet og skal sørge for at måleutstyr og fasiliteter lever opp til nye standarder og målemetoder. Laboratoriets personale skal i forbindelse med endring av målemetoder og utstyr inneha den nødvendige treningen innen dette før gjennomføring av tester for oppdragsgiver.

Laboratoriene skal ha utdannet og trent personale for gjennomføring av de aktuelle tester. Kontrollmålinger utført for oppdragsgiver skal utføres av personale med den nødvendige utdannelse og sertifikater. Utarbeidelse av rapporter og formidling av resultater skal utføres av personale med

kompetanse til å formidle teknisk kompliserte problemstillinger i et lett forståelig språk på korrekt engelsk.